

Belge	Adı	BORSA İSTANBUL PARA PİYASASI YÖNERGESİ	
	Türü	YÖNERGE	
	Kodu	10.YÖN.01	
	Onay Tarihi	25/08/2016	
	Revizyon Tarihi	26/09/2022	
	Revizyon Numarası	5	
	Hazırlayan	BORÇLANMA ARAÇLARI PİYASASI OPERASYON DİREKTÖRLÜĞÜ	
	Onaylayan	YÖNETİM KURULU	

BORSA İSTANBUL A.Ş.

BORSA İSTANBUL PARA PİYASASI YÖNERGESİ

İSTANBUL – 2016

Bu doküman Borsa İstanbul A.Ş. mülkiyetindedir. Bu dokümanın güncel versiyonu Borsa İstanbul A.Ş. kurumsal internet sitesinde yer almaktadır. Kullanmadan önce bu dosyanın doğru versiyon olduğunu kontrol ediniz.

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönerge'nin amacı, Borsa İstanbul Para Piyasasının işleyiş usul ve esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönerge Borsa İstanbul Para Piyasasında işlem yapacak kuruluşları, geçerli emir ve işlem kurallarını ve diğer işleyiş esaslarını düzenler.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönerge Borsa İstanbul A.Ş. Esas Sözleşmesi'nin 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasının (ü) bendine dayanılarak çıkarılmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4- (1) Bu Yönerge'de geçen;

- a) Borsa: Borsa İstanbul Anonim Şirketini,
- b) Borsa Yönetmeliği: 19/10/2014 tarihli ve 29150 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Borsa İstanbul A.Ş. Borsacılık Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Yönetmeliği'ni,
- c) Genel Müdür: Borsa İstanbul A.Ş. Genel Müdürünü,
- ç) Piyasa: Borsa İstanbul Para Piyasasını,
- d) Takasbank: İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketini,
- e) Yönetim Kurulu: Borsa İstanbul Anonim Şirketi Yönetim Kurulunu ifade eder.

İşlem yapabilecek kuruluşlar ve temsilciler

MADDE 5- (1) Piyasa'da, Borsa düzenlemeleri uyarınca işlem yapma yetkisi verilmiş banka ve aracı kurumlar ile Takasbank işlem yapabilir.

(2) Borsa Yönetmeliği ve konuya ilişkin diğer Borsa düzenlemeleri uyarınca gerekli şartları yerine getirenler Piyasa'da üye temsilcisi olarak işlem yapabilir.

Piyasanın İşleyişi

MADDE 6- (1) Piyasa'da Türk Lirası fon arz ve talep eden banka ve aracı kurumların teminatlı para alım ve para satım işlemleri yapılır.

(2) Piyasa'da üye tarafından emir iletebilecek hesaplar, para alım ve para satım işlemlerinin yapılacağı vadeler ve uygulanacak hesaplama yöntemleri Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

(3) Piyasa'da Takasbank merkezi karşı taraf olarak hizmet verir. Gerçekleşen işlemler için alıcıya karşı satıcı, satıcıya karşı da alıcı rolünü üstlenerek takasın tamamlanmasını taahhüt eder.

(4) Piyasa'da işlem yapan kuruluşlar işlem sırasında birbirlerini bilmezler. İşlem gerçekleştiren taraflara, işlemin gerçekleşmesini müteakip, işlem bilgileri ile birlikte karşı üye bilgisi de verilir. Gerçekleşen işleme taraf olmayan kuruluşlar işlem bilgilerini takip edebilir ancak işlemin taraflarını öğrenemezler.

(5) Üyeler kullanıcı terminalleri aracılığıyla gerçekleştirdikleri işlemleri takip edebilir, anlık pozisyon takibi yapabilirler.

İşlem saatleri

MADDE 7- (1) Piyasada uygulanacak işlem saatleri Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Valör

MADDE 8- (1) Piyasa'da aynı gün ve ileri başlangıç valörlü işlemler gerçekleştirilebilir. Piyasada uygulanacak valör süreleri Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Emir tipleri

MADDE 9- (1) Piyasa'da emirler çok fiyat yöntemiyle eşleşir. Piyasa'ya limitli emir ve piyasa emri olmak üzere iki tip emir iletilebilir.

(2) Limitli emir, faiz oranı ve miktar belirtilerek iletir.

(3) Piyasa emri, faiz oranı belirtilmeksizin miktar belirtilerek iletir. Sistemde bekleyen pasif emirlerle kısmen veya tamamen karşılaşabilir. Piyasa emrinin gerçekleşmeden kalan kısmı otomatik olarak iptal edilir.

(4) Limitli emir ve piyasa emri ile birlikte kullanılmak üzere aşağıda tanımlanan özel koşullarla da emir iletilebilir.

a) Kalanı iptal et: Emrin iletilmesiyle birlikte gerçekleşmeyen kısmının iptal edilmesi koşuludur.

b) Gerçekleşmezse iptal et: Emrin tamamen gerçekleşmesi koşuludur. Emrin iletilmesiyle birlikte tamamen gerçekleşmemesi halinde tümü iptal edilir.

Emir değişikliği

MADDE 10- (1) Piyasa'ya iletilen emirlerden karşılanmamış olanlar ve kısmen karşılanmış emirlerin kalan kısımları değiştirilebilir. Ancak emrin hesap tipi, hesap kodu ve hesap no alanları değiştirilemez.

(2) Emrin faiz oranındaki değişiklik, miktarındaki artış hallerinde emrin önceliği kaybolur. Bilgi alanının değiştirilmesi ve/veya miktarın azaltılması emrin önceliğinin kaybedilmesi sonucunu doğurmaz.

Emirlerin iletilmesi, öncelik ve eşleşme kuralları

MADDE 11- (1) Üye temsilcileri emirlerini, alım satım sistemi terminalleri veya uzak erişim arayüzü kanalıyla iletirler. Gerekli durumlarda üyeler Borsa uzmanlarını telefonla arayarak sisteme emir iletirler, bu suretle emir iletiminde Yönetim Kurulunun belirlediği esaslara uyulur.

(2) Müşteri hesabına emir girişi yapılması durumunda "Emir Giriş" penceresinde hesap tipi ve hesap kodu alanlarında müşteriler için tanımlanan kodun seçilmesi ve hesap no alanına müşteriyi tanımlayıcı bilgilerin girilmesi zorunludur.

(3) Piyasa'da;

(a) Alım emirlerinde en yüksek faiz oranlı, satım emirlerinde en düşük faiz oranlı emirler önceliklidir. Aynı faiz oranlı emirlerde zaman önceliği uygulanır.

(b) Alım emirleri aynı ya da daha düşük oranlı satım emirleri ile satım emirleri aynı ya da daha yüksek oranlı alım emirleri ile eşleştirilir. Faiz oranı eşitliğinin olmadığı eşleşmelerde, sistemde öncelikle varolan emrin faiz oranı işlemin faiz oranıdır.

(4) Üyelerin kendi emirlerini karşılamasına ilişkin esaslar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Emirlerin geçerlilik süreleri ve büyüklüğü

MADDE 12- (1) Emirler verildikleri gün itibarıyla geçerlidir. Piyasa'ya iletilen emirlerden karşılanmamış olanlar ile kısmen karşılanmış emirlerin kalan kısımları iptal edilebilir.

Sisteme iletilen emirlerden, aynı gün başlangıç valörlü tüm emirler gerçekleşmediği takdirde aynı gün başlangıç valörlü emir iletimi son saatinde, ileri başlangıç valörlü olanlar ise Piyasa'nın kapanış saatinde sistem tarafından otomatik olarak iptal edilir.

(2) Emirler minimum emir büyüklüğü ve katları şeklinde iletilir. Piyasada geçerli olan minimum ve maksimum emir büyüklükleri Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Uygulanacak faiz oranı adımı

MADDE 13- (1) Piyasada uygulanacak faiz oranı adımları Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

İşlem iptali ve düzeltilmesi

MADDE 14- (1) Piyasa'da gerçekleşen işlemler Borsa Yönetmeliği'nin 33'üncü maddesinde yer alan hükümler çerçevesinde iptal edilebilir.

(2) Üye veya Borsa personeli tarafından hatalı olarak iletilen emirler sonucu gerçekleşen işlemlerin iptaline ilişkin uygulama esasları Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

(3) İşlemlerin iptali Takasbank tarafından yürütülen operasyon saatlerine bağlı olarak yapılabilir. Takasbank tarafından belirlenen netleştirme işlemlerine başlangıç saati sonrasında iptal talepleri kabul edilmeyebilir.

(4) Hatalı olarak iletilen emirler sonucu gerçekleşen işlemlerin düzeltilmesine ilişkin esaslar Takasbank tarafından belirlenir.

Emir ve işlemlerin yayımlanması ve ilanı, işlemlerin bildirim

MADDE 15- (1) Piyasa'da gerçekleştirilen işlemlere ilişkin bilgiler ile alım satım sisteminde bekleyen emirlerin oluşturduğu derinlik bilgileri, sisteme bağlı üye kullanıcılarının ekranlarında, Borsa ile anlaşması olan veri yayın kuruluşları tarafından işletilen platformlarda ve Yönetim Kurulu tarafından uygun görülecek diğer elektronik ortamlarda anlık veya gecikmeli olarak yayımlanır.

(2) Piyasa'da gerçekleşen işlemler sonucu oluşan faiz oranı ve miktar bilgileri aynı gün Borsa Bülteni ile ilan edilir. Borsa Bülteni'nde; vade bazında gerçekleşen en düşük, en yüksek ve ağırlıklı ortalama faiz oranı, işlem hacimleri ve sözleşme sayıları yer alır.

(3) Yayımlanacak emir ve işlem bilgilerini, yayımlanacağı elektronik ortamları ve yayımlanan bilgilerin güncellenme sıklıklarını Yönetim Kurulu belirler.

(4) Piyasada gerçekleşen işlemler sonucu oluşan faiz oranları ve işlem miktarlarının Borsa kaydına alınmasına ilişkin esaslar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

(5) Piyasa bünyesinde gerçekleşen işlem bilgileri elektronik ortamda, Yönetim Kurulu tarafından belirlenen esaslar çerçevesinde taraflara bildirilir.

Borsa payı

MADDE 16- (1) Piyasa'da gerçekleşen işlemler için tarafların her birinden ayrı ayrı, Borsa payı oranı ile işlem hacmi ve işlem süresinin (başlangıç ve bitiş valörü arasındaki gün sayısı) çarpılması sonucu hesaplanan tutarda Borsa payı tahsil edilir. İşlem süresine göre Borsa payı oranı;

- a) 1 – 7 gün arası onbinde 0,04
  - b) 8 - 29 gün arası onbinde 0,03
  - c) 30 - 89 gün arası onbinde 0,02
  - ç) 90 gün ve sonrası onbinde 0,005
- olarak uygulanır.

(2) Piyasada merkezi karşı taraf olarak hizmet veren merkezi takas kuruluşlarının kendi nakit kaynakları ile merkezi takas kuruluşu olarak hizmet verdiği tüm piyasalardan kaynaklı kendisine tevdi edilen nakit teminatlar ve nakit garanti fonu katkı paylarının değerlendirilmesi amacıyla bu piyasada gerçekleştirdikleri işlemlerde merkezi takas kuruluşları için borsa payı oranı “0” (sıfır) olarak uygulanır.

(3) Borçlanma Araçları Piyasası Borsa payı uygulamasına ilişkin istisnalar Piyasa işlemleri için de geçerlidir.

İşlem limitleri ve risk yönetimi

MADDE 17- (1) Piyasa’da işlem sonrası doğabilecek riskleri kontrol etmek amacıyla işlem öncesinde iletilen emirlere ve gerçekleştirilecek işlemlere kapasite, miktar ve/veya tutar olarak sınırlamalar getirilebilir. Kullanılacak risk ölçütleri, uygulanacak sınırlamalar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. Genel Müdür, piyasada olağan dışı durumların ortaya çıkması hâlinde veya yazılı olarak gerekçelendirmek suretiyle gerekli gördüğünde; üye ve/veya kullanıcı bazında risk ölçütlerinde tanımlanmış olan sınırları re’sen değiştirebilir.

(2) Gerçekleşen işlemler ile ilgili risk yönetim esasları Takasbank tarafından belirlenir ve uygulanır.

Takas, teminat ve temerrüt işlemleri

MADDE 18- (1) Piyasa’da gerçekleşecek işlemlerin takas, teminat ve temerrüt esaslarına ilişkin düzenlemeler Takasbank tarafından belirlenir.

Yönergede hüküm bulunmayan haller

MADDE 19- (1) Bu Yönerge’de yer almayan ya da açıklık bulunmayan konularda, ilgili düzenlemeler çerçevesinde karar vermeye, uygulamayı düzenlemeye ve yönlendirmeye Genel Müdür yetkilidir.

Genel Müdürün düzenleme yetkisi

MADDE 20- (1) Yönetim Kurulu, bu Yönerge kapsamında; 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 15 ve 17’nci maddelerde yer alan hususların uygulamasına yol göstermek amacıyla, Yönerge ile belirlenen usul, esas ve yöntemlerin uygulama ayrıntılarına ilişkin olarak Genel Müdür’e düzenleme yapma yetkisi verebilir.

Yürürlük

MADDE 21- (1) Bu Yönerge 14/10/2016 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 22- (1) Bu Yönerge hükümlerini Borsa İstanbul A.Ş. Genel Müdürü yürütür.